

INFORMACJA O EDUKACJI OSÓB NIEBĘDĄCYCH OBYWATELAMI POLSKIMI

Kwestie związane z edukacją cudzoziemców regulowane są następującymi przepisami:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (art. 165 i 166) (dalej ustawa)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. *w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw* (dalej rozporządzenie)

Osobami **odpowiedzialnymi za realizację obowiązku szkolnego przez dzieci są ich rodzice**, którzy posiadają pełnię władzy rodzicielskiej i zapisują dziecko do przedszkola/szkoły.

ZASADY PRZYJMOWANIA DZIECI DO SZKÓŁ

Szkoła podstawowa

Jeżeli mieszkasz w obwodzie danej szkoły (z reguły jest to szkoła najbliższej Twojego domu) to zgłoś się do niej. Dzieci przyjmowane są na podstawie zgłoszenia rodziców, także w trakcie roku szkolnego (art. 130 ust. 1 i 2 ustawy).

Jeżeli przyjęcie ucznia wymaga przeprowadzenia zmian organizacyjnych pracy szkoły powodujących dodatkowe skutki finansowe, dyrektor szkoły może przyjąć ucznia po uzyskaniu zgody organu prowadzącego - z reguły jest to gmina (art. 130 ust 3 ustawy).

Kierowanie do innych niż obwodowa szkół: (art. 166 ust. 1 ustawy) Jeśli uczniów w szkole podstawowej obwodowej jest dużo i przyjęcie dzieci cudzoziemskich będzie wymagało zmian organizacyjnych (np. utworzenia nowych klas, zatrudnienia nauczycieli itp.) to gmina może wskazać jako miejsce realizacji obowiązku szkolnego:

- 1) inną publiczną szkołą podstawową prowadzoną przez tę gminę;
- 2) publiczną szkołą podstawową prowadzoną przez inną gminę, po zawarciu porozumienia z tą gminą.

W przypadku braku takiej możliwości wójt/burmistrz/prezydent miasta zwraca się do kuratora, który wskazuje szkołę podstawową, w której dzieci będą się uczyć.

Pamiętaj – jeżeli szkoła podstawowa nie chce przyjąć Twojego dziecka – zgłoś się do jej organu prowadzącego – z reguły to gmina na terenie której mieszkasz.

Rodzic może wybrać inną szkołę, niż ta w której obwodzie mieszka. W takim przypadku dyrektor szkoły decyduje, czy dziecko zostanie przyjęte. Jeśli tak, to dyrektor szkoły, która przyjmuje ucznia musi poinformować o tym fakcie dyrektora szkoły obwodowej (art. 36 ust. 13 i 14 ustawy)

- dziecko jest przyjmowane na podstawie zagranicznych dokumentów (łączna liczba lat nauki w kraju i za granicą). Może być uwzględniony wiek ucznia i opinia rodziców.
- w przypadku braku dokumentów potwierdzających sumę lat nauki szkolnej – na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzonej w języku polskim lub języku obcym, którym posługuje się uczeń.
- do publicznych przedszkoli, placówek artystycznych, na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej, kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych - na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich

Szkoła ponadpodstawowa

- dziecko jest przyjmowane na podstawie zagranicznych dokumentów (łącznie liczba lat nauki w kraju i za granicą). Może być uwzględniony wiek dziecka i opinia rodziców.
- w przypadku braku dokumentów potwierdzających sumę lat nauki szkolnej – na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzonej w języku polskim lub języku obcym, którym posługuje się uczeń.
- do placówek artystycznych, burs, internatów, na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej, na kwalifikacyjne kursy zawodowe, kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych - na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich

TERMINY PRZEPROWADZANIA REKRUTACJI

Terminy przeprowadzania rekrutacji i postępowania uzupełniającego, w tym **terminy składania dokumentów** (art. 154 ust. 1 ustawy):

- określa do końca stycznia organ prowadzący publiczne przedszkole, publiczną inną formę wychowania przedszkolnego lub publiczną szkołę podstawową (najczęściej na początku marca);
- określa do końca stycznia właściwy kurator oświaty – w przypadku publicznych szkół podstawowych dla dorosłych, klas I publicznych szkół ponadpodstawowych, klas wstępnych w szkołach ponadpodstawowych, w których funkcjonują oddziały dwujęzyczne, i na semestr pierwszy klas I publicznych branżowych szkół II stopnia i publicznych szkół policealnych

Jeżeli uczeń przybywający z zagranicy **nie może przedłożyć dokumentów, zostaje zakwalifikowany** do odpowiedniej klasy **oraz przyjęty** do szkoły **na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej**. Rozmowę przeprowadza dyrektor szkoły, w razie potrzeby, z udziałem nauczyciela. **W przypadku ucznia przybywającego z zagranicy, który nie zna języka polskiego, rozmowa kwalifikacyjna odbywa się w języku obcym, którym posługuje się uczeń.** W razie potrzeby szkoła zapewnia udział w rozmowie kwalifikacyjnej osoby mówiącej językiem obcym, którym posługuje się dziecko (§ 12 ust. 1 i 4 rozporządzenia).

W celu zgłoszenia dziecka do szkoły skontaktuj się z wybraną szkołą i zapytaj o wymagane dokumenty. Najczęściej wymagane jest podanie danych dziecka (imię, nazwisko, data urodzenia, seria i numer dokumentu tożsamości), imion i nazwisk rodziców, adres e-mail i numer telefonu rodziców.

Do pisemnego zgłoszenia dołącz **oświadczenie o miejscu zamieszkania** swoim i dziecka.

Szkoła może określić swój wzór wniosku lub wzór zgłoszenia.

WYMAGANE DOKUMENTY

- **do publicznych szkół podstawowych**, gdy dziecko zamieszkuje **w obwodzie** – z urzędu
- **do publicznych szkół podstawowych** – gdy dziecko zamieszkuje **poza obwodem** oraz **do publicznych szkół ponadpodstawowych** (liceum, technikum, branżowa szkoła I stopnia) uczniowie są przyjmowani do szkół **na wolne miejsca** i kwalifikowani do odpowiedniej klasy po spełnieniu warunków określonych dla poszczególnych typów szkół, tj. np. zaświadczenia lekarskiego,

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

orzeczenia lekarskiego lub psychologicznego, pisemnej zgody rodziców, wyników: prób sprawności fizycznej, sprawdzianu predyspozycji językowych, kompetencji językowych, uzdolnień kierunkowych, badania przydatności

- do **publicznych branżowych szkół II stopnia – na wolne miejsca na podstawie dokumentów:**
 - ✓ świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą uznanych za dokumenty potwierdzające w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie zasadnicze branżowe albo
 - ✓ ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie potwierdzenia w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenia zasadniczego branżowego
 - ✓ zaświadczenia lekarskiego, orzeczenia lekarskiego lub psychologicznego

- do **publicznych szkół policealnych – na wolne miejsca na podstawie dokumentów:**
 - ✓ świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą potwierdzających w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie średnie, średnie branżowe lub uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia albo
 - ✓ ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie potwierdzenia w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenia średniego lub średniego branżowego, lub uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia albo
 - ✓ świadectwa lub innego dokumentu wydanych za granicą uznanych w drodze nostryfikacji do dnia 31 marca 2015 r. za równorzędne ze świadectwem dojrzałości, świadectwem ukończenia liceum ogólnokształcącego, świadectwem ukończenia liceum profilowanego lub świadectwem ukończenia technikum,
 - ✓ zaświadczenia lekarskiego, orzeczenia lekarskiego lub psychologicznego

Zasada generalna: brak wymogu uznawania zagranicznych dokumentów, z wyjątkiem szkół policealnych i branżowych szkół II stopnia.

Przepisy regulujące zasady i tryb postępowania w celu **uznania wykształcenia uzyskanego za granicą:**

- art. 93-93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o *systemie oświaty* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327, z 2021 r. poz. 4, 1237)
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2015 r. w *sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty* (Dz. U. z 2015 r., poz. 447).

FORMY WSPARCIA I UŁATWIENIA W SZKOŁACH PUBLICZNYCH I NIEPUBLICZNYCH

1. oddziały przygotowawcze

- ułatwiają adaptację w szkole, z dostosowaniem metod i form realizacji programu nauczania do indywidualnych potrzeb oraz możliwości uczniów
- nauczyciele prowadzący mogą być wspomagani przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia ucznia
- maksymalna liczba uczniów – 15
- liczba godzin zajęć tygodniowo:
 - ✓ w szkole podstawowej: dla klas I–III – min. 20 godz.
 - ✓ dla klas IV-VI – min. 23 godz.
 - ✓ dla klas VII i VIII – min. 25 godz.
 - ✓ w szkole ponadpodstawowej – min. 26 godz.
- okres nauki trwa do zakończenia roku szkolnego, w którym uczeń został zakwalifikowany do oddziału przygotowawczego. Może zostać skrócony albo przedłużony, nie dłużej niż o 1 rok szkolny

2. dodatkowe godziny języka polskiego

- nie mniej niż 2 godziny lekcyjne tygodniowo
 - organizuje szkoła
 - bez ograniczenia czasowego
- 3. dodatkowe godziny zajęć wyrównawczych**
- w razie konieczności uzupełnienia różnic programowych
 - organizowane na wniosek nauczyciela
 - 1 godzina lekcyjna tygodniowo z danego przedmiotu.
 - maksymalnie przez okres 12 miesięcy
 - łącznie maks. 5 godzin lekcyjnych tygodniowo dla jednego ucznia (w tym dodatkowe godzin języka polskiego i zajęć wyrównawczych)
- 4. zatrudnienie pomocy nauczyciela (tzw. asystent międzykulturowy)**
- osoba mówiąca językiem kraju pochodzenia dziecka
 - zatrudniona przez dyrektora szkoły
 - do 12 miesięcy
- 5. możliwość nauki języka i kultury kraju pochodzenia**
- dla uczniów niebędących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju ich pochodzenia działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości mogą organizować w szkole naukę języka i kultury kraju pochodzenia
 - minimum 7 uczniów
 - maksymalnie 5 godzin lekcyjnych tygodniowo
- 6. ułatwienia w zakresie egzaminów zewnętrznych (art. 44 zzz ust. 7 ustawy o systemie oświaty)**
- dziecko, które w roku szkolnym, w którym przystępuje do egzaminu ósmoklasisty lub maturalnego i korzystało z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, może przystąpić do tego egzaminu w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej.
 - dzieci z ograniczoną znajomością języka polskiego mogą przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i maturalnego (z wyjątkiem egzaminu z języka obcego) w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej (w przypadku egzaminu ósmoklasisty przygotowywane są dostosowane arkusze egzaminacyjne)
 - dostosowanie formy egzaminu ósmoklasisty i maturalnego polega m.in. na wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych (np. słownika dwujęzycznego), przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu, zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu nauczyciela wspomagającego

OBOWIĄZEK SZKOLNY I NAUKI

Każde dziecko w wieku od **6 lat** do ukończenia **18 lat** ma obowiązek się uczyć.

ZERÓWKA

Dziecko w wieku 6 lat ma obowiązek odbyć **roczne przygotowanie przedszkolne** (tzw. zerówka) w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego. Obowiązek ten rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat.

Jeżeli liczba dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, zamieszkałych na obszarze gminy, zgłoszonych podczas postępowania

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

rekrutacyjnego do przedszkola/oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej przewyższy liczbę miejsc w tej placówce to dyrektor przedszkola/szkoły podstawowej informuje o nieprzyjęciu dziecka wójta/burmistrza/prezydenta miasta. W tym przypadku wójt/burmistrz/prezydent miasta musi pisemnie wskazać rodzicom inną placówkę, która może przyjąć dziecko (w miarę możliwości położoną najbliższej).

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi, rocznego przygotowania przedszkolnego mają obowiązek:

- zgłoszenia dziecka do przedszkola/oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej
- zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia.

6-latek może zacząć naukę w 1 klasie pod kilkoma warunkami:

- na wniosek rodziców
- dziecko musi wykazywać psychofizyczną dojrzałość do podjęcia nauki,
- decyzję o przyjęciu dziecka do szkoły podejmuje dyrektor szkoły, na podstawie:
 - opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej
 - jeśli w poprzednim roku szkolnym uczęszczało do przedszkola.

7-latek może uzyskać odroczenie obowiązku szkolnego:

- na wniosek rodziców, z załączoną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej
- decyzją dyrektora publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka,
- wniosek, składa się w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, nie później niż do dnia 31 sierpnia.
- Takie dziecko kontynuuje naukę w zerówce.

SZKOŁA PODSTAWOWA

Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. **Spełnia się go przez uczęszczanie do szkoły podstawowej**, publicznej albo niepublicznej.

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu mają obowiązek:

- zgłoszenia dziecka do szkoły
- zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne
- zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć;

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Po ukończeniu szkoły podstawowej **obowiązek nauki spełnia się przez:**

- **uczęszczanie do szkoły ponadpodstawowej**
- realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Uczeń, który ukończył szkołę ponadpodstawową przed ukończeniem 18. roku życia, może również spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły wyższej lub na kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy/burmistrza/prezydenta miasta, na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie.

KONSEKWENCJE NIEREALIZOWANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I NAUKI:

Rodzice powinni regularnie kontaktować się z wychowawcą dziecka oraz dbać, aby regularnie uczęszczało do szkoły (lub na zajęcia zdalne), a ewentualne nieobecności były na bieżąco

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

usprawiedliwiane. Zasady usprawiedliwiania nieobecności na lekcjach nie są objęte regulacją ogólnokrajową, określają je regulaminy lub statuty szkół. O zasady usprawiedliwiania nieobecności można zapytać wychowawcę. Niespełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub nauki, czyli nieusprawiedliwiona nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej **50% dni zajęć** może skutkować poważnymi konsekwencjami, np. pisemnym upomnieniem, nałożeniem na rodzica grzywny (nawet do 10 000 zł), skierowaniem wniosku do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka i podjęcie działań, w tym ograniczenie praw rodzicielskich.

POMOC W ZAKRESIE EDUKACJI UDZIELANA PRZEZ DEPARTAMENT POMOCY SOCJALNEJ UdSC

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o *udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP* (informacje dot. pomocy socjalnej, w tym w zakresie edukacji, udzielanej cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej)

Departament Pomocy Socjalnej UdSC zgodnie z obowiązkami nałożonymi przez z ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o *udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP*, zapewnia małoletnim cudzoziemcom korzystającym z nauki i opieki w publicznych placówkach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych pomoce dydaktyczne w postaci **wyprawki szkolnej** (w formie rzeczowej lub w postaci bonów na jej zakup). W celu otrzymania ww. pomocy należy przesłać aktualne zaświadczenie na bieżący rok szkolny.

Ponadto uczniowie szkół średnich i dzieci realizujące obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne zaopatrywani są w **podręczniki szkolne** na podstawie przedstawionego zaświadczenia szkolnego na bieżący rok szkolny.

W miarę możliwości Urząd zapewnia także pokrycie kosztów zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych. W tym celu należy złożyć wniosek.

Zaświadczenia oraz wnioski można dostarczyć lub przesłać do ośrodka dla cudzoziemców (lista ośrodków wraz z adresami znajduje się w linku <https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socjalna/osrodki-dla-cudzoziemcow/mapka-osrodkow/>) lub do Departamentu Pomocy Socjalnej Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ul. Taborowa 33, 02-699 Warszawa, e-mail dps@udsc.gov.pl.

W przypadku pytań proszę kontaktować się z infolinią UDSC 47 721 75 75, w dni robocze w godz. 9.00-15.00.

Materiały o edukacji dostępne są także w bazie pytań i odpowiedzi w 3 wersjach językowych <https://udsc.gov.pl/faqudsc/>

UdSC uruchomił także skrzynkę poczty elektronicznej edukacja@udsc.gov dla zapytań związanych z edukacją.